

mi, az anyagi erőknek, a fejlesztési lehetőségeknek és ezzel a modern fagazdaság kiépítési alapja alakult ki.

Most az erdőgazdaságpolitikát és a faiparpolitikát kell integrálni. A jelenlegi szakembereknek ki kell alakítani a következő 20 évre a fagazdaságpolitikai irányelveket, amelyeknek keretében az egész fagazdálkodásunk előmozdítása lehetséges.

Ahhoz, hogy a kormányzati szerveink a tudományos egyesületek segítségével ezeket az irányelveket kidolgozni tudják, megfelelő informáltságra van szükség a fagazdaság alapját képező fakészlet tekintetében. Ez az informáltság úgy érzem a fatömeget illetően egészen jó, csak ezt nekünk igen lényegesen ki kell egészíteni. A kiegészítését akkor tudjuk végrehajtani, ha az informátorok informáltságát megerősítjük és az új fagazdálkodási koncepció elveit az erdőrendezőségek dolgozói tudatába is levisszük. Meg kell állapítanunk, hogy az információs szolgálattól el lehet várni, hogy gyorsan, biztosan szolgáltatssa azokat a legszükségesebb adatokat, amelyek a vezetésnél nélkülözhetetlenül szükségesek. Ma már olyan gépek állnak rendelkezésre, amelyek segítségével „naprakész” állapotban rendelkezésre állhatnak azok az adatok, amelyek a fagazdaságpolitikai tevékenységhez feltétlenül szükségesek. Ezek az adatok nem minden esetben azonosak azokkal az adatokkal, melyeket mi az üzemterv néven nevezett irányításmód kidolgozásánál segítségül veszünk.

Ezekkel a gondolatokkal a szakmai ülészakot bezárom.

Helyszíni bejárás

A hagyományos vándorgyűlési bejárás ezúttal kettős irányú volt. Egyrészt megismertetett a nyugati vég sajátos erdészeti csemegéivel, a sajátos őrségi tájjal, másrészt bemutatta az elsődleges fafeldolgozás egyik legkorszerűbb üzemét, a Nyugat-magyarországi Fűrészek szombathelyi forgácsológyárát.

Hatszáz résztvevővel kanyargott ki Szombathelyről a szokott autóbuszkaraván Körmen irányába, a „Béke és Barátság útján”. A Sorki-kavicsbánya jó növésű erdeifenyő telepítései között Kisunyom határában az út mellett 11 ha-os fenyőklón-gyűjtemény hívja fel a figyelmet a tájban nagy jelentőségű fenyőkultusz tudományos mélységére. Az útvonal Egyházaskér utcán rövidesen letért a közútról és kitűnően megépített erdőgazdasági feltárási úton vezetett a tilalmasi erdőtestbe. A helyi kavicsanyag itt kiválóan alkalmas utépítésre. A szerencsés szemcseösszetétel kitűnően használható mechanikai stabilizációra. Ezt az erdőgazdaság még meszezéssel is kombinálja, a felületet pedig vékony bitumenes réteggel zárja le. A jól kiemelt úttest minden időben biztonságos forgalmat tesz lehetővé. Az út teljesen átszeli az 1200 ha-os erdőtestet. Ennek gyengébb foltjain erdeifenyvesek, mély termőrétegű agyagbemosódásos barna erdőtalajain pedig gyertyános-tölgyesek díszlenek. Különösen jól illik ez a kifejezés a Körmen 13/g erdőrészlet 88 éves Gy alsószintes kST állományára, amelynek átlagos magassága 25 m, élőfakészlete 535 m³/ha és folyónövedéke 9 m³/ha.

Újra köztérre térve és Körmenen áthaladva értük el az Őrség Nádásd—Szőcei fennsík tájrészletét. Beköszöntőként egy miniatűr központi rakodó fogadott, amelyen a nagyobb szétszórtságban kitermelt fenyőanyag felkészítése, darabolása, kéregzése részben fedett színben történhet és a felkészített anyag gépkocsin, időjárástól függetlenül szállítható. Jó példa a célszerű helyi megoldásokra.

Maga a bemutatott körmen—nádásdi 2200 ha körüli erdőtest több szempontból is figyelemreméltó és erősen elgondolkodtató tanulsággal szolgált. Az út mellett láttott, azonos termőhelyen álló termelőszövetkezeti erdőkkel összehasonlítva először is

szembeszökően igazolta az erdőgazdasági nagyüzem döntő fölényét a kisüzemmel szemben. Ott átalakításra váró rontott állományok, itt előremutató kiértékelésre alkalmas fajaj-kísérletekkel tűzdelt kivételes teljesítőképességű állományok. A kezelés történetét megismerve ragyogó példáját láthattuk egy olyan területileg szervezett gazdasági komplexumnak, amelyben az integrációs pólust az erdőgazdaság képviselte. Ezt nem szabad figyelmen kívül hagyni a távolabbi jövő felvázolása során. A 80 évre visszamenően rendelkezésre álló üzemtervi adatok elemzése külön tanulmányt érdemelne. Itt csak egyet: az 1966. évi felvétel az élőfakészletnek csaknem a kétszeresét, a növedéknek kereken háromszorosát állapította meg a korábbiakénál, de még az 1955–58. évinél is. Nyilván ez is készítette *Pankotait* a szakmai ülősszak zárásában az információra vonatkozóan mondottakra.

Az erdőbejárás során az érdeklődés természetesen elsősorban az egzóta telepítések felé fordult. A csaknem 100 éve kezdett munka eredménye ma 200 ha, meglehetősen koncentrált egzótás, de nem kevesebb tanulsággal szolgálnak a főleg erdőszegélyekre, nyiladékok mentére telepített idős luc sorok is. A kiváló termőhelyi adottságokat az idegen fenyőfajok remekül hasznosítják. A 33/a erdőrészletben a 7 elegyaránnyal képviselt simafenyő 25 éves korban 14,5 m³ készlet-átlagnövedéket produkál. A 29/a erdőrészletben 39 éves korra 8 elegyaránnyal 14,8 m³-t, folyónövedéke pedig 30,7 m³. A 39/b erdőrészletben az elegyetlen, 35–65 éves Kameciparisz állomány 656 m³/ha élőfakészlettel 13,1 m³ fakészletátlagnövedéket és 16,6 m³ folyónövedéket mutat fel. Nem marad el túlzottan azonban a lucfenyő sem, a 29/a erdőrészletben a 6 elegyaránnyal szereplő luc 39 éves korban 5,0 m³ készletátlagnövedéket és 19,9 m³ folyónövedéket ad. Nagy kár, hogy az előhasználatok mértéke nem ismeretes és így az összfatermés átlagnövedékére csak következtetni lehet. Azonban így is rendkívüli hálára kötelezték a bejárás előkészítői az adatok feltárásával a vándorgyűlés résztvevőit, mert ezzel tették a lenyűgöző látványt igazi szakmai élménnyé.

A bejárás következő helyszíne a Bajánsenye, Óriszentpéter, Farkasfa, Szalafő községek határában elterülő 3500 ha-os erdőtestben helyezkedett el. Útközben alkalom nyílt a sajátos jellegű, az ország más tájaitól erősen elkülönülő őrségi táj megismerésére. Az ország leghumidabb vidékén, pszeudoglejes, változó vízgazdálkodású talajokon álló csarabos, borókás erdeifenyvesek, üdezöld rétek között álló települések sajátos színt, különleges varázst, bensőséges melegséget adnak a tájnak. A hét évszázaddal ezelőtt ide telepített örök parancsnokairól, tevékenységükről elnevezett „szer”-ek ma is jól elkülönülnek.

Az itteni erdőbejárás a több évszázados mező- és erdő váltógazdálkodás következtében erősen leromlott termőhelynek erdeifenyővel való hasznosítását mutatta be. Ezekben az elegyetlen erdeifenyvesekben a termelési cél legnagyobb részét vékony fenyőanyag nyerése. A legfontosabb feladat itt a kitermelés megfelelő racionalizálása. A mai technológia szerint a nagyobb kiterjedésű erdőrészleteket 40–60 m-es távolságban közelítő utakkal hálózzák be és erre közelítik ki a tőtől elválasztott, legállyazott anyagot. A kézi közelítés után fogatos kerékpárral viszik tovább, majd a készlet-helyi HORANÉT pótkocsival erdei rakodóra. Itt speciális daraboló bakon történik a darabolás, majd az arra alkalmas anyagot VK–16 géppel, a többi kézzel kérgezik. A faanyag zöme papírfá és az erdei rakodóról közvetlenül exportálják, a többi a szombathelyi forgácslapüzemet táplálja. Foglalkoznak vele és a helyszínen be is mutatták a vékony anyagnak aprítékká való feldolgozását. Az ilyen felkészítés bevezetésére ez a termelési hely valóban rendkívül alkalmas és ez az eljárás jelenti kétség-telenül a racionalizálás hosszútávú megvalósítását, a baj egyelőre azonban az, hogy faiparunk az ilyen választék fogadására még nincs felkészülve. Reméljük azonban, hogy nincs messze már az idő, amikor megoldódik az apríték hasznosításának kérdése is.

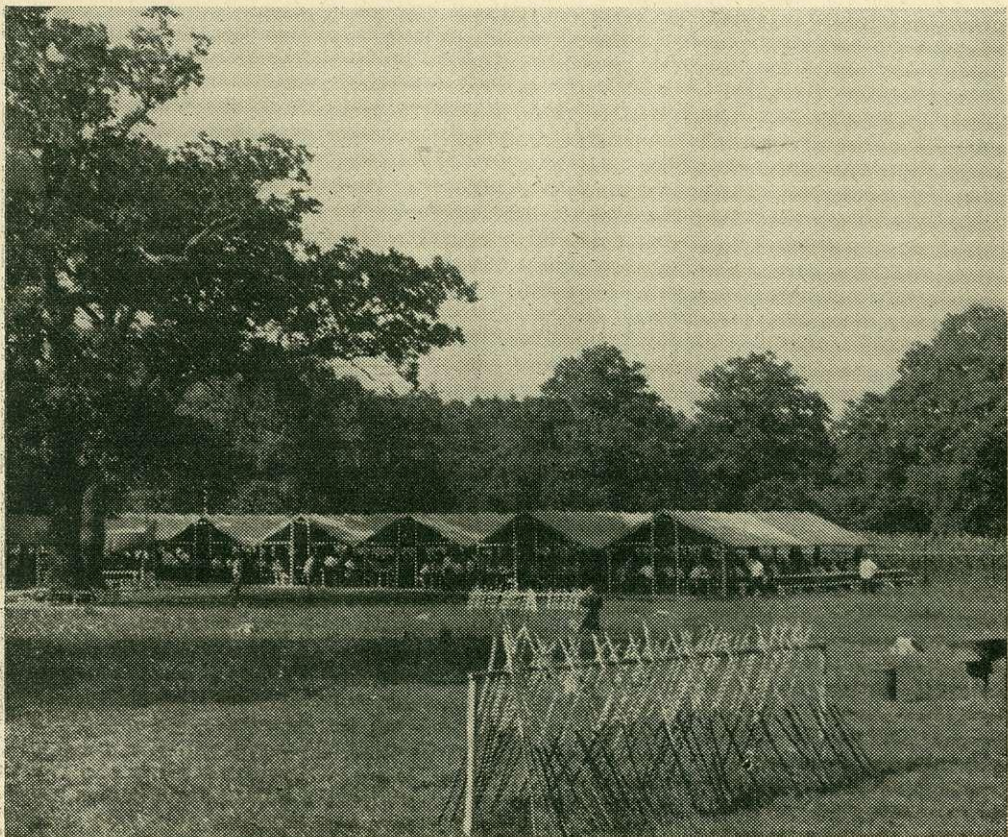
A rakodó bemutatása jó alkalmat adott a kaposvári Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat gyártányaival való megismerkedésre. Nagy érdeklődést keltett a sorozatban gyártott ERTI–Kapos kétsoros ültetőgép, sorközi tárcsa, suhángkiemelő, talajmaró és gödörfúró, valamint az UE–50 és D4K B traktorokra szerelhető „Kapos” kétdobos csörlő és a vele működtetett 10 tonnás, hosszú anyag szállítására alkalmas önterhelő pótkocsi.

Az erdőjárást másnap üzemlátogatás követte. A Nyugatmagyarországi Fűrészek, az ország egyik legnagyobb fűrész- és forgácsipari vállalata látta vendégül a vándorgyűlés résztvevőit. Az itt látottak nemcsak a korszerű fafeldolgozás egyik korszerű módjának technológiájával ismertettek meg, de érzékletes képet is azokról az erőfeszítésekről, amelyekkel népi államunk a fagazdaság fejlesztését előmozdítja. A 15,5 ha-nyi területen a szombathelyi üzem jelenleg öt feldolgozó részleget üzemeltet. Az 1959-ben rekonstruált fűrészüzem évi 50 000 m³ rönköt dolgoz fel. Az ugyanakkor létesült első forgácslapüzem 10 000—11 000 m³, az 1966-ban indult évi 25 000—26 000 m³ kapacitással dolgozik. A két forgácsüzemrészleg naponta 300—350 ürm alapanyagot használ fel. Jóváhagyást nyertek már a forgácslapüzemek rekonstrukciós tervei, amelyeknek megvalósításával a 300 millió forintnyi beruházás a forgácslapgyártást évi 100 000 m³ fölé fogja emelni és a nyersanyagfelhasználás ekkor napi 1000 ürm körül fog mozogni. Ezeknek ellátásához szinte országrésznyi nyersanyagbázis szükséges.

A továbbfeldolgozást szolgálja az üzem mozaikparketta-részlege. Ennek kapacitása évi 120 000—150 000 m², termékeinek több mint harmada exportra készül. Az ötödik részleg az épületelem-üzem. A tavalyi kísérleti termelés után idén már 30 000 m²-en felüli mennyiségű panelt állít elő szerződéses kötelezettségekre. Termelését biztos alapokra helyezi az AGROTERV-vel létesített szerződéses kooperáció, melynek értelmében a tervező vállalat kialakítja azokat a mezőgazdasági nagyüzemeknek fejlettebb állattartási épületekkel való gyors és gazdaságos ellátására alkalmas faalapanyagú paneleket és szerkezeteket, amelyeknek sorozatgyártását ez az üzemrészleg végzi. A most készülő csarnok 1970-re már 200 000 m² feletti mennyiség termelésére lesz alkalmas.

Az üzemlátogatás nagymértékben növelte a részt vevő erdőgazdasági dolgozók szakmai látókörét és hozzájárult az egységes fagazdasági szemlélet kialakításához.

Kulturális program

Vándorgyűléseink mindig jó alkalmat nyújtanak egy kis országjárásra is. A rendezés figyelmessége ezt is jól használta ki, főleg a hozzátartozók részére gondosan szervezte.

Hangulatosan vezette be a helyi látnivalókat Mozart Varázsfuvolájának szabadtéri előadása az Iseum múltat idéző szentélyében. A bűvös hangszerek csengése közben az emberi szellem világossága diadalmaskodott az éj sötétjének egyre gyengülő, visszahúzó erején. Aki a két világháború közötti pangás korszakában ismerte, a szőnyegbombázások rombolása után láthatta Szombathely városát, ámulva szemlélhette most a pezsgő elevenségű, az utóbbi tíz évben hatalmasat fejlődő várost. A római múlt megbecsült emlékein az ország egyik legszebb városa alakul. A művelődési és sportpalota körül kialakult új városközpont, a Derkovits-lakótelep, a Csónakázó-tó és környéke egyenként is oly sikerült alkotások, amelyekkel kevés városunk dicsekedhet. De nem marad el a vidék többi városa sem. Kőszeg ma talán legszebb és legjobban karbantartott műemlék központunk, Kőrmend is fejlődik, Ják pedig változatlan zárandokhelye az Árpád-kori emlékeket keresőknek.

A szakmai ülésszak zajlása alatt a hozzátartozókat mintegy 60 fős csoportban viték a környék és város szervezett megismertetésére. Az út elsőnek Kőszegre, a középkori várba vezetett. Itt tartóztatta fel Jurisits Miklós várkapitány ezer emberével a Bécs ellen vonuló, hatvanszoros túlerővel ostromló török sereget. A vármúzeum gazdag anyaga szemléletesen idézte a hősi múltat. Zászlók, fegyverek, a régi, városi polgári élet emlékei, a céhes ipar szerszámai, termékei, bútorok, berendezési tárgyak mellett méltó helyet kaptak itt a munkásmozgalom fejlődésének dokumentumai is.